

Gierke's

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/126/42/91

OPINIA PUBLICZNA O SYTUACJI I POLITYCE GOSPODARCZEJ

Komunikat z badań

Warszawa, kwiecień 1991 r.

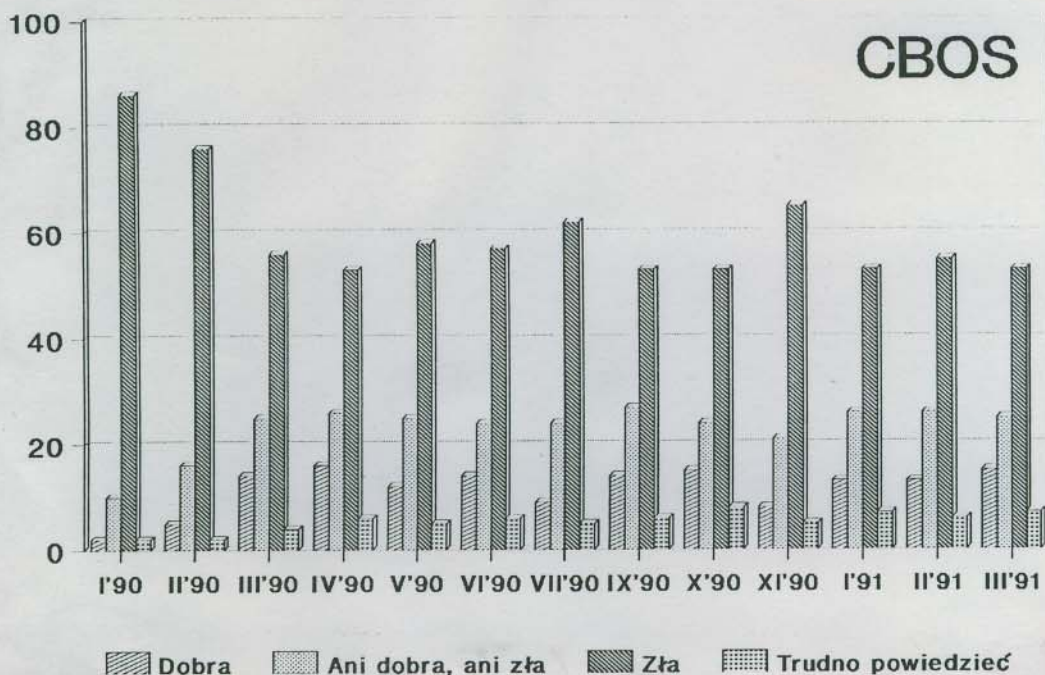
Celem opracowania jest przedstawienie opinii społecznych o sytuacji gospodarczej kraju oraz o polityce ekonomicznej rządu¹.

Opinie o obecnej i przyszłej sytuacji gospodarczej

Marcowe oceny aktualnej sytuacji gospodarczej nie różnią się znacząco od lutowych. Nadal ponad połowa respondentów (53,2%) określa ją jako *złą*, a co czwarty - jako *ani dobrą, ani złą*. Najmniej liczną grupę (15,2%) stanowią uznający tę sytuację za *dobrą* (rys.1). Również w porównaniu z wynikami sprzed roku nie odnotowano istotnych zmian.

Rys.1.

Ocena aktualnej sytuacji gospodarczej w Polsce

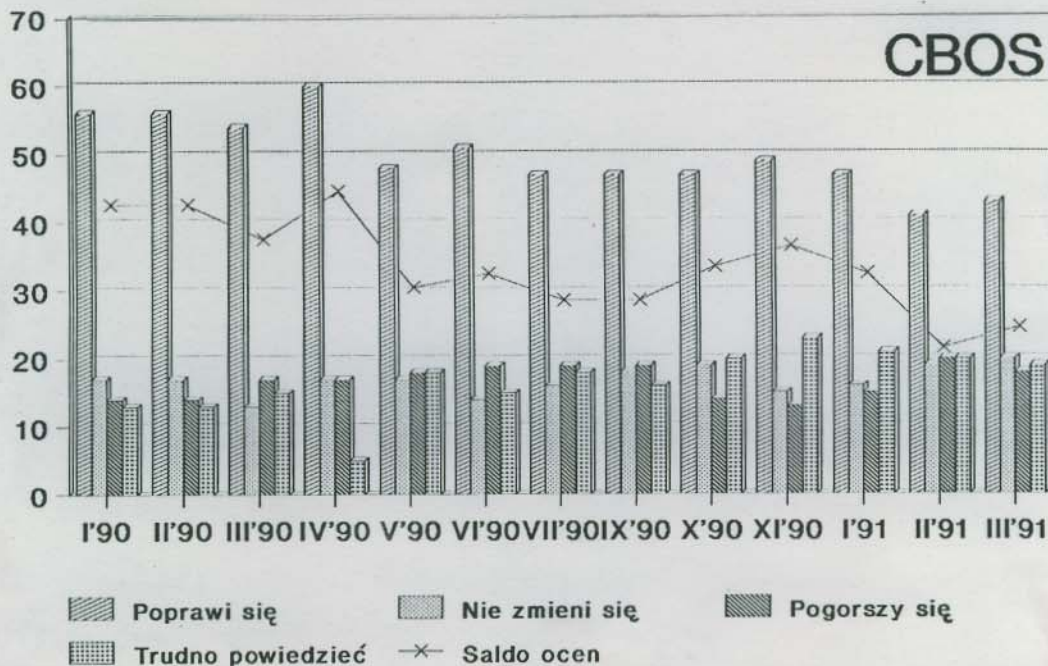
Przewidywania badanych co do rozwoju sytuacji gospodarczej kraju są niemal przeciwieństwem oceny jej obecnego stanu (rys.2).

¹ Sondaż CBOS "Aktualne problemy i wydarzenia" (14) przeprowadzono w dniach 15-19 marca 1991 r. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności (N=1500).

W marcu, tak jak miesiąc wcześniej, liczba ankietowanych nastawionych optymistycznie przewyższała łączny odsetek pesymistów i nie przewidujących zmian. Co czwarty badany nie miał zdania na ten temat.

Rys.2. Przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji gospodarczej w Polsce

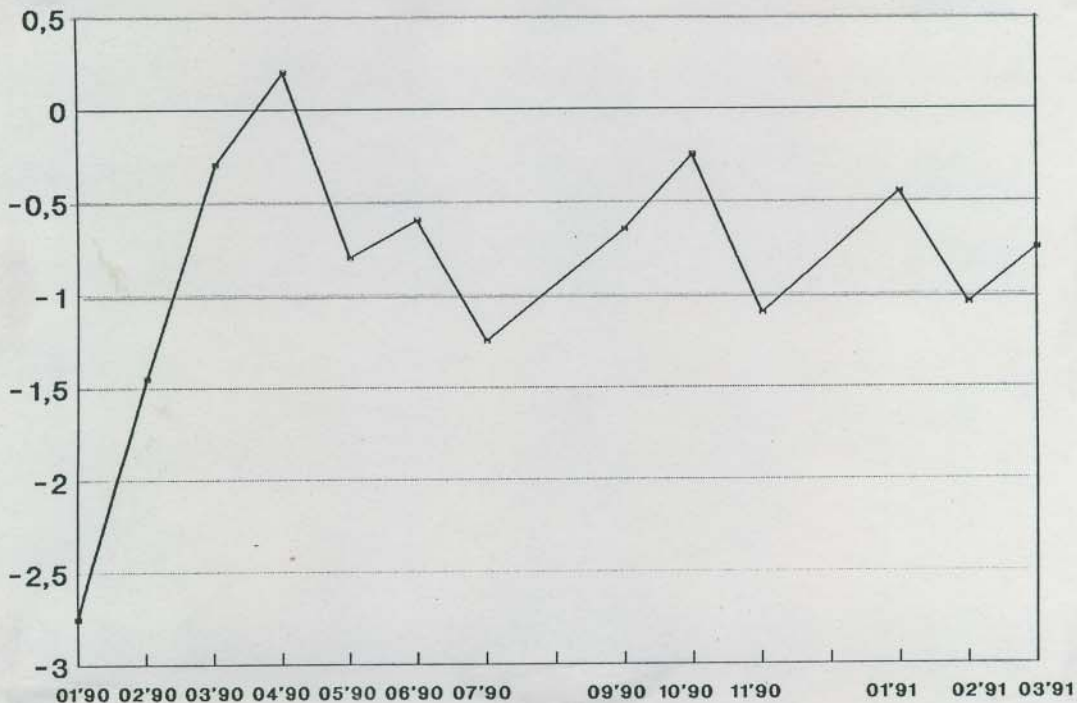

Na tle wyników uzyskanych w ostatnich 12 miesiącach, marcowy odsetek optymistów należy do najniższych, a pesymistów - do najwyższych. W ciągu roku liczba tych pierwszych zmalała o 11,6 punktu procentowego, tych drugich natomiast wzrosła o 1 punkt. Obecnie wartość "saldo ocen" w stosunku do poziomu tego wskaźnika sprzed roku jest niższa o 12,6 punktu procentowego i należy do najmniej korzystnych.

Również syntetyczny wskaźnik społecznej percepcji sytuacji gospodarczej² należy w marcu '91 do najniższych (rys.3).

² Wskaźnik ten, będący średnią ocen obecnej i przewidywanej sytuacji gospodarczej, może przyjmować wartości od -10 (oceny najmniej korzystne) do +10 (oceny najbardziej korzystne).

Rys. 3. Wskaźnik społecznej percepcji sytuacji gospodarczej

Częstość negatywnych opinii o obecnym stanie gospodarki (tab.1 w aneksie) rośnie z wiekiem respondenta (prawidłowość ta dotyczy badanych w wieku produkcyjnym). Niekorzystnie oceniają go przede wszystkim mieszkańcy wsi i małych miast, ankietowani z wykształceniem podstawowym oraz badani mający niskie dochody. Największymi optymistami co do przyszłości gospodarki (tab.2 w aneksie) są osoby w wieku 40-49 lat, pesymistami zaś uczestnicy sondażu w wieku do 24 lat oraz w wieku przedemerytalnym (50-59 lat), a także mieszkańcy małych i dużych miast. Optymizm rośnie wraz z wykształceniem i dochodem.

Opinie o rządowym programie gospodarczym

Tabela 1 prezentuje oceny polityki gospodarczej rządu. Odsetek opinii pozytywnych jest wyższy od odsetka ocen negatywnych. W porównaniu z wynikami sprzed miesiąca wzrosła zarówno liczba tych pierwszych (o 3,2 punktu procentowego), jak i tych

Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka rządu stwarza szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego?	Wskazania respondentów według terminów badań:									
	II 90	V 90	VI 90	VII 90	IX 90	X 90	XI 90	I 91	II 91	III 91
Tak	63,7	57,9	58,0	51,0	56,5	48,4	43,2	43,0	44,8	48,0
Nie	17,4	21,2	24,4	30,3	28,6	30,8	37,7	11,4	23,1	27,1
Trudno powiedzieć	19,0	20,9	17,4	18,7	14,9	20,7	18,9	45,4	32,0	24,9
Saldo ocen	46,3	36,7	43,6	20,7	27,9	17,6	5,5	31,6	21,7	20,9

Uwaga. W marcu, kwietniu, sierpniu i grudniu ub.r. nie przeprowadzono pomiaru. W tabelach 1-5 procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braków danych.

drugich (o 4 punkty). Od stycznia 91 - pierwszego miesiąca urzędowania nowego rządu - odsetek opinii pozytywnych wzrósł o 5 punktów, natomiast negatywnych aż o 15. Można zatem stwierdzić, że styczniowi niezdecydowani zasilili przede wszystkim grupę negatywnie oceniających politykę gospodarczą rządu.

Polityce gospodarczej rządu ufają najczęściej (tab.3 w aneksie) osoby w średnim wieku, legitymujące się wykształceniem średnim lub wyższym, o średnich i wysokich dochodach. Wśród grup społeczno-zawodowych korzystne oceny formułują najczęściej prywatni przedsiębiorcy, dyrektorzy zakładów państwowych oraz pracownicy umysłowi.

Istotnym wskaźnikiem ocen rządowej polityki gospodarczej jest stosunek do planu Balcerowicza - tabela 2.

Tabela 2

w procentach

Jak określi(a)-by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	III 90	IV 90	V 90	VI 90	VII 90	IX 90	X 90	XI 90	I 91	II 91	III 91
Popieram go	31,6	34,5	32,7	37,1	26,1	34,8	34,8	30,9	30,2	19,6	31,1
Nie popieram go	20,2	19,1	23,9	22,5	24,3	20,9	19,2	23,6	28,9	32,0	26,9
Za mało o nim wiem	37,0	33,2	29,4	29,6	35,1	32,8	32,3	31,5	25,8	34,2	29,5
Trudno powiedzieć	11,1	13,2	13,5	10,7	14,4	11,4	13,3	13,3	14,9	14,2	12,5
Saldo ocen	11,4	15,4	8,8	14,6	1,8	13,9	15,6	7,3	1,3	12,0	4,2

Uwaga. W sierpniu 90 i grudniu 90 brak pomiaru.

W marcu program ten - po najgorszym pod względem ocen lutym ("popiwiek") - znowu miał więcej zwolenników niż przeciwników. W ciągu miesiąca liczba tych pierwszych wzrosła o 11,5 punktu procentowego, tych drugich zaś spadła o 5,1 punktu. Zmniejszył się także odsetek ankietowanych przyznających się do małej wiedzy o planie (o 4,7 punktu procentowego).

W porównaniu z wynikami ubiegłorocznymi liczba popierających program stabilizacji gospodarczej nie uległa istotnym zmianom, wzrosła natomiast liczba odmawiających mu swego poparcia (o 6,7%).

Dodatkowym wskaźnikiem stosunku do programu Balcerowicza są odpowiedzi na pytanie: czy program ten powinien być kontynuowany? - tabela 3.

Tabela 3

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, po dotychczasowych doświadczeniach program Balcerowicza należy:	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	X'90	XI'90	I'91	II'91	III'91
Kontynuować w dotychczasowej postaci	8,1	7,7	4,9	6,4	8,7
Kontynuować, ale po wprowadzeniu istotnych zmian	38,8	34,2	37,1	29,0	34,3
Opracować nowy program, włączając te elementy programu Balcerowicza, które się sprawdziły	22,5	23,6	28,6	24,5	25,5
Opracować całkowicie nowy program	13,3	18,8	16,3	22,9	16,5
Trudno powiedzieć	17,2	15,4	12,8	17,0	14,9

Uwaga. W pozostałych miesiącach brak pomiaru.

W marcu'91, podobnie jak w poprzednich miesiącach, dominuje przekonanie, że program Balcerowicza powinien być *kontynuowany, ale po wprowadzeniu istotnych zmian*. Pogląd ten zyskał w ciągu ostatniego miesiąca na popularności (o 5,3% więcej wskazań). Często także wyrażana jest nieco bardziej radykalna opinia o opracowaniu nowego programu, do którego włączono by sprawdzone już elementy planu Balcerowicza. Rzadziej dostrzegano konieczność *opracowania całkowicie nowego programu* (od lutego'91 o 6,4 punktu procentowego). Tylko niewielki (choć wyższy niż w styczniu i lutym)

odsetek ankietowanych jest za *kontynuacją tego programu w dotychczasowej postaci*. Tak więc, o ile w lutym '91 akceptowało wszystkie bądź niektóre założenia (oczekując mniejszej lub większej modyfikacji) planu Balcerowicza 59,9% respondentów, o tyle w marcu '91 odsetek ten wzrósł do 68,5%.

Ocenę kosztów poniesionych przez społeczeństwo w wyniku wdrażania reform gospodarczych przedstawia tabela 4.

Tabela 4

w procentach

<i>Jak, Pan(i) sądzi, czy wyrzeczenia, które już poniosło społeczeństwo w wyniku realizacji programu Balcerowicza są?</i>	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	VII '90	X '90	I '91	II '91	III '91
Znacznie większe, niż można było się spodziewać	56,9	48,8	52,9	46,2	45,2
Nieco większe	20,4	19,9	20,2	21,3	18,2
Takie, jak można było się spodziewać	15,3	21,3	17,5	14,9	20,6
Nieco mniejsze	2,2	4,3	4,1	3,2	3,0
Znacznie mniejsze, niż można było się spodziewać	1,8	1,8	2,4	2,3	1,9
Trudno powiedzieć	3,0	3,7	2,6	12,0	11,1

Uwaga. W pozostałych miesiącach brak pomiaru.

Otrzymane dane jednoznacznie wskazują, iż podobnie jak w poprzednich sondażach, realizacja programu Balcerowicza jest głównie kojarzona z wyrzeczeniami znacznie większymi od spodziewanych, z tym że opinia ta występuje nie tylko rzadziej niż miesiąc temu (o 4,1 punktu procentowego), ale rzadziej także niż we wszystkich pozostałych terminach badań.

Ogółem o większych niż oczekiwano wyrzeczeniach mówiło w marcu 63,4% badanych (w lutym - 67,5%, w styczniu - 73,1%). Opinię przeciwną - wyrzeczenia były mniejsze - formułuje zaledwie 4,9% badanych.

Dane tabeli 5 odzwierciedlają poglądy ankietowanych na temat relacji pomiędzy osiągniętymi w wyniku reform rezultatami a poniesionymi kosztami.

Tabela 5

w procentach

Czy w stosunku do już osiągniętych rezultatów poniesione koszty okazały się:	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	VII'90	X'90	I'91	II'91	III'91
O wiele za duże	68,3	61,4	63,9	56,7	55,2
Odpowiednie, warte poniesienia	22,1	29,5	27,4	20,8	24,7
Raczej małe	4,1	4,9	4,4	5,2	4,9
Trudno powiedzieć	4,4	4,1	3,8	17,2	15,0
Uwaga. W pozostałych miesiącach brak pomiaru.					

Nadal dominuje opinia, wyrażana podobnie jak w lutym przez ponad połowę badanych, że koszty te były *o wiele za duże*. Tylko co czwarty (przyrost od stycznia o 3,9 punktu procentowego) respondent uważa je za *odpowiednie, warte poniesienia*, a co dwudziesty za *raczej małe*. W porównaniu z wcześniejszymi wynikami, obserwujemy spadek liczby ocen charakteryzujących poniesione koszty jako zbyt duże. W ostatnich dwóch miesiącach towarzyszy temu znaczny wzrost liczby nie mających zdania na ten temat.

W tabeli 6 przedstawiono opinie o efektach wdrażania planu Balcerowicza. Średnie ocen pozwalają na umiejscowienie każdego z czynników na trzypunktowej skali, którą respondenci wykorzystywali do wyrażenia swojej opinii. Jak widać, kolejność ocenianych czynników nie uległa w ciągu roku zasadniczym zmianom - w marcu'91, tak samo jak wcześniej, poprawę odnotowano przede wszystkim w zaopatrzeniu rynku w artykuły spożywcze (94% wskazań respondentów) oraz przemysłowe (93,5%). Tak samo ocenia się funkcjonowanie handlu (74,7%). Zdaniem respondentów wzrósł dopływ zagranicznych kapitałów i technologii (40,3%), poprawił się stosunek ludzi do pracy (48,6%) oraz zwiększyła się ilość produkowanej w kraju żywności (43,7%). W tej grupie czynników największy przyrost średniej ocen miała działalność handlu, natomiast stosunek ludzi do pracy jako jedyny jest oceniany gorzej niż rok temu.

W opinii ankietowanych nie zmieniły się: sytuacja polityczna, organizacja pracy, siła złotówki, produkcja przemysłowa. Warto zauważyć, że obecne oceny tych dziedzin - z wyjątkiem

Tabela 6

średnie ocen

Czy w wyniku realizowanego od roku rządowego programu stabilizacji gospodarczej, zwanego planem Balcerowicza, pogorszyło się, nie zmieniło się, polepszyło się:	Wskazania respondentów według terminów badań:					
	III '90	IV '90	V '90	VI '90	IX '90	III '91
Zaopatrzenie rynku w artykuły spożywcze	2,75	2,73	2,69	2,91	2,80	2,93
Zaopatrzenie rynku w artykuły przemysłowe	2,77	2,76	2,74	2,80	2,81	2,92
Działalność handlu, obsługa w sklepach	2,22	2,38	2,31	2,47	2,42	2,72
Dopływ kapitału i technologii z zagranicy	2,25	2,21	2,16	2,19	2,19	2,32
Stosunek ludzi do pracy	2,47	2,48	2,43	2,35	2,42	2,30
Ilość produkowanej w kraju żywności	2,07	2,08	2,09	2,34	2,23	2,22
Sytuacja polityczna w kraju	2,31	2,25	2,20	2,15	2,09	2,09
Organizacja pracy w przedsiębiorstwach i instytucjach	2,16	2,15	2,10	2,09	2,08	2,07
Ogólna sytuacja gospodarcza kraju	2,03	2,02	1,91	2,03	1,97	2,05
Siła nabywcza złotówki	1,83	1,80	1,76	1,71	1,70	1,82
Wielkość i jakość produkcji w przedsiębiorstwach przemysłowych	1,77	1,78	1,77	1,90	1,81	1,81
Nastroje ludności	1,48	1,52	1,42	1,28	1,37	1,34
Sytuacja w budownictwie mieszkaniowym	1,40	1,35	1,31	1,42	1,37	1,31
Zarobki i dochody ludności	1,45	1,46	1,33	1,40	1,31	1,28
Szanse na znalezienie pracy	1,11	1,16	1,13	1,14	1,10	1,16
Ogółem	2,00	2,00	1,95	2,01	1,98	2,02

Średnią ocen obliczono na podstawie odpowiedzi, którym nadano następujące wartości: 1 - pogorszył(o) się; 2 - nie zmienił(o) się; 3 - poprawił(o) się. Kolejność czynników według wielkości średnich z III '91. Zatem im wyższa średnia ocen - bliższa 3 - tym lepsza ocena zmian.

sytuacji politycznej, o której przed rokiem mówiono, że się poprawiła - nie odbiegają od ocen odnotowanych przed rokiem.

Negatywy planu Balcerowicza to pogorszenie: nastrojów ludności, sytuacji w budownictwie mieszkaniowym, wysokości zarob-

ków (wypowiedzi wyraźnie gorsze niż rok temu) oraz możliwości znalezienia pracy.

Tak więc, można powiedzieć, iż zdaniem respondentów wzbogacił się rynek, zwłaszcza w produkty rolne, oraz poprawiła obsługa, pogorszyły zaś możliwości konsumpcyjne. W połączeniu z zacieśnianiem się rynku pracy przyniosło to w efekcie niską ocenę nastrojów ludności.

O wpływie ocen wymienionych w tabeli 6 czynników na poparcie dla planu Balcerowicza informują wyniki analizy regresyjnej (tab.7).

Tabela 7

Czynniki wpływające na poparcie dla planu Balcerowicza	Standaryzowane współczynniki regresji
Ogólna sytuacja gospodarcza	+0,420
Zarobki i dochody ludności	+0,250
Nastroje ludności	+0,149
Działalność handlu, obsługa w sklepach	+0,116
Sytuacja polityczna w kraju	-0,111
Stosunek ludzi do pracy	-0,121
Organizacja pracy w przedsiębiorstwach i instytucjach	+0,109
Sytuacja w budownictwie mieszkaniowym	-0,076
Współczynnik korelacji wielokrotnej	0,514

Interpretując dane zawarte w tabeli 7 można przyjąć, iż wyróżnione w niej czynniki stanowią zestaw kryteriów wykorzystywanych przy ocenie planu Balcerowicza. I tak, o poparciu dla tego planu decyduje pozytywna opinia o jego wpływie na sytuację gospodarczą, zarobki, dochody i nastroje ludności, funkcjonowanie handlu oraz organizację pracy, o zmniejszeniu poparcia zaś - negatywna ocena skutków planu dla sytuacji politycznej, stosunku ludzi do pracy (pogarszającego się ostatnio) oraz sytuacji w budownictwie mieszkaniowym. Pozostałe czynniki nie mają istotnego wpływu na opinię o planie Balcerowicza.

Analiza związku poparcia dla planu Balcerowicza z danymi społeczno-demograficznymi (tab.4 w aneksie) informuje, że częściej deklarują je mieszkańcy miast (zwłaszcza dużych) niż wsi. Istnieje wyraźny, dodatni związek takiej postawy z poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Wśród grup społeczno-zawodowych najczęściej popiera ten program inteligencja oraz kadra kierownicza przedsiębiorstw państwowych i prywatnych. Poparcie jest natomiast ujemnie związane z wiekiem respondentów. Dodajmy, że w porównaniu z wynikami ze stycznia społeczno-demograficzna struktura zarówno akceptacji, jak i negacji programu Balcerowicza nie uległy zasadniczym zmianom. Innymi słowy, program ten jest nadal popierany i negowany przez te same środowiska społeczne.

W tabeli 8 zamieszczono wyniki analizy regresyjnej, w której zmienną wyjaśnianą było poparcie dla planu Balcerowicza, a zmiennymi wyjaśniającymi podstawowe cechy społeczno-demograficzne respondentów.

Tabela 8

Cechy społeczno-demograficzne	Standaryzowany współczynnik regresji	Procent wyjaśnionej zmienności	Relatywny procent wyjaśnionej zmienności
Dochód	0,1805	8,39	50,23
Wielkość miejsca zamieszkania	0,1150	2,42	14,50
Wiek	0,1943	2,00	11,98
Wykształcenie	0,1887	2,25	13,47
Płeć	-0,1308	1,64	9,82
Suma		16,70	100

Największe znaczenie dla popierania planu Balcerowicza ma wysokość dochodu respondenta - obserwujemy tu najsilniejszy związek liniowy. Istotną, choć dużo mniejszą rolę odgrywają pozostałe zmienne prezentowane w tabeli. Krótko mówiąc: poparcia dla planu Balcerowicza należy spodziewać się przede wszystkim od osób mających wysokie dochody, w nieco mniejszym stopniu od osób mieszkających raczej w miastach niż na wsi, starszych i lepiej wykształconych, raczej mężczyzn niż kobiet - przy czym płeć ma w tym względzie najmniejsze znaczenie.

x

x

x

W ocenach aktualnej sytuacji gospodarczej nadal dominują opinie negatywne, którym towarzyszą optymistyczne prognozy co do jej przyszłości.

Polityka gospodarcza rządu częściej oceniana jest pozytywnie, ale dynamika średniej oceny kształtowanej przez dużo większy przyrost opinii negatywnych niż pozytywnych wskazuje na zmniejszanie się zaufania opinii publicznej w tej mierze.

W marcu '91 program Balcerowicza odzyskał swą stałą grupę zwolenników (ok. jedna trzecia badanych). Łączy się to z nieco rzadszym niż poprzednio (choć nadal dominującym) przekonaniem o znacznie wyższych niż oczekiwano wyrzeczeniach związanych z wdrażaniem reform i częstszym poglądem, że były one takie, jakich się można było spodziewać. Rządziej również postulowano zastąpienie tego planu nowym programem gospodarczym.

Notowane przez nas w lutym załamania poparcia dla planu Balcerowicza wskazuje, jak bardzo krucha i podatna na zawierającą populistyczne akcenty krytykę jest społeczna aprobata realizowanego obecnie programu reform. Fakt, iż wśród społecznych kryteriów oceny tego programu nie znalazły się te, które są stosowane przez inne kraje postkomunistyczne do oceny osiągnięć (zaopatrzenie rynku, siła nabywcza złotówki, ilość produkowanej żywności) oraz te, które są bodźcem do prób kopiowania stosowanych przez nas środków - świadczy o niedostatkach polityki informacyjnej.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:</i>			Liczba osób
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	
Ogółem	16	27	57	1397
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	19	25	56	690
Kobiety	14	28	58	707
<u>Wiek</u>				
Do 24	18	29	52	164
25-29	16	26	57	129
30-39	14	29	56	335
40-49	18	24	59	262
50-59	15	24	61	208
60 lat i więcej	18	27	55	299
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	10	24	66	578
Miasto	21	29	50	819
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	14	27	59	172
21-100	20	32	48	234
101-500	23	30	46	230
501 tys. i więcej mieszkańców	26	24	50	183
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	13	28	59	239
Północno-wschodni (Białystok)	17	28	55	107
Północny (Gdańsk)	19	38	44	133
Południowy (Katowice)	31	30	40	235
Południowo-wschodni (Kraków)	9	25	66	224
Środkowowschodni (Lublin)	6	25	69	101
Środkowozachodni (Poznań)	13	25	62	189
Południowo-zachodni (Wrocław)	18	17	64	169
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	15	27	58	573
Zasadnicze zawodowe	15	27	57	336
Średnie	18	26	56	384
Wyższe	22	28	49	102
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	21	30	49	81
Pozostali umysłowi	20	24	55	295
Pracownicy handlu i usług	12	30	58	94
Robotnicy wykwalifikowani	15	28	57	352
Robotnicy niewykwalifikowani	24	28	48	227
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	14	30	56	59
Rolnicy	5	24	71	230
Prywatni przedsiębiorcy	30	19	51	53
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys.zł	7	27	66	86
451-700	17	25	58	330
701-950	12	28	60	255
951-1200	15	27	58	256
1201-1450	17	26	58	175
1451-1700	20	28	52	93
1701-1950	21	37	41	70
1951-2200	22	19	59	58
Powyżej 2200 tys.zł	30	27	44	71
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	10	22	68	524
Średnie	18	29	53	700
Dobre	30	28	41	172
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	14	27	59	142
Skupionych w OPZZ	10	25	65	77
Innych	13	38	49	37
Nie należący do żadnych	17	27	56	1131
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	29	35	35	546
Zły	5	17	78	532
Trudno powiedzieć	13	28	59	319

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, sytuacja gospodarcza:</i>				Liczba osób
	poprawi się	pozostanie bez zmian	pogorszy się	trudno powiedzieć	
Ogółem	43	20	18	19	1498
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	47	19	20	14	715
Kobiety	39	21	16	24	783
<u>Wiek</u>					
Do 24	39	22	22	17	175
25-29	41	22	14	23	138
30-39	45	24	16	15	357
40-49	47	18	17	17	268
50-59	41	18	22	18	223
60 lat i więcej	42	16	17	25	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	33	20	25	22	627
Miasto	50	19	13	17	871
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	49	17	16	18	179
21-100	49	21	11	19	254
101-500	49	22	12	17	252
501 tys. i więcej mieszkańców	55	17	14	14	186
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	42	16	24	18	262
Północno-wschodni (Białystok)	45	18	12	25	120
Północny (Gdańsk)	51	22	8	18	143
Południowy (Katowice)	49	21	12	18	256
Południowo-wschodni (Kraków)	34	21	24	21	243
Środkowowschodni (Lublin)	27	16	15	41	103
Środkowozachodni (Poznań)	46	15	23	16	195
Południowo-wschodni (Wrocław)	48	27	16	8	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	37	20	21	23	625
Zasadnicze zawodowe	41	21	18	20	372
Średnie	49	20	14	17	395
Wyższe	66	14	12	7	104
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	61	25	8	5	83
Pozostali umysłowi	50	16	17	18	306
Pracownicy handlu i usług	56	15	7	22	102
Robotnicy wykwalifikowani	43	21	16	19	382
Robotnicy niewykwalifikowani	41	20	20	19	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	45	14	19	22	64
Rolnicy	26	23	28	24	257
Prywatni przedsiębiorcy	46	25	16	12	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys. zł	30	21	26	23	91
451-700	38	16	23	23	358
701-950	43	23	19	16	274
951-1200	42	22	14	23	285
1201-1450	50	15	16	19	185
1451-1700	45	25	14	16	101
1701-1950	53	21	13	13	70
1951-2200	52	19	14	15	58
Powyżej 2200 tys. zł	55	20	14	11	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	35	20	26	19	557
Średnie	45	20	14	20	760
Dobre	62	18	7	13	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	51	17	17	15	147
Skupionych w OPZZ	44	22	21	13	82
Innych	45	19	19	17	42
Nie należący do żadnych	42	20	17	20	1217
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	67	18	6	9	569
Zły	24	22	35	20	555
Trudno powiedzieć	36	19	11	34	374

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy, Pana(i) zdaniem, polityka nowego rządu stwarza szanse wyjścia z kryzysu gospodarczego?</i>			Liczba osób
	tak	nie	trudno powiedzieć	
Ogółem	48	27	25	1500
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	52	28	20	716
Kobiety	44	27	29	784
<u>Wiek</u>				
Do 24	47	29	25	175
25-29	47	27	25	139
30-39	48	30	22	358
40-49	48	30	22	268
50-59	45	26	29	223
60 lat i więcej	50	22	27	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	34	35	31	629
Miasto	58	22	21	871
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	51	25	25	179
21-100	56	20	23	254
101-500	57	22	20	252
501 tys. i więcej mieszkańców	67	19	14	186
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	50	26	24	262
Północno-wschodni (Białystok)	34	37	28	120
Północny (Gdańsk)	50	17	32	143
Południowy (Katowice)	56	18	25	257
Południowo-wschodni (Kraków)	43	29	28	244
Środkowowschodni (Lublin)	34	32	34	103
Środkowozachodni (Poznań)	49	32	19	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	54	32	14	176
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	40	29	30	625
Zasadnicze zawodowe	42	31	28	372
Średnie	59	23	18	396
Wyższe	75	19	6	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	65	28	7	83
Pozostali umysłowi	61	22	17	307
Pracownicy handlu i usług	40	26	33	102
Robotnicy wykwalifikowani	47	26	27	383
Robotnicy niewykwalifikowani	49	22	29	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	42	34	23	64
Rolnicy	27	41	31	257
Prywatni przedsiębiorcy	71	16	12	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	35	35	30	91
451-700	39	31	30	359
701-950	50	25	25	274
951-1200	46	28	26	285
1201-1450	52	25	23	185
1451-1700	52	21	27	101
1701-1950	64	19	17	70
1951-2200	58	27	15	59
Powyżej 2200 tys. zł	67	25	8	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>				
Złe	34	35	31	557
Średnie	52	25	24	762
Dobre	76	14	10	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
NSZZ "Solidarność"	59	24	16	147
Skupionych w OPZZ	41	35	23	82
Innych	52	29	19	42
Nie należący do żadnych	47	27	26	1219
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>				
Dobry	76	12	12	569
Zły	28	47	25	555
Trudno powiedzieć	36	21	43	375

Tabela 4

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?				Liczba osób
	popiera	nie popiera	za mało o nim wie	trudno powiedzieć	
Ogółem	32	28	28	12	1500
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	36	31	21	11	716
Kobiety	29	24	35	12	784
<u>Wiek</u>					
Do 24	22	27	37	15	175
25-29	28	21	42	9	139
30-39	30	33	26	11	358
40-49	37	28	23	12	268
50-59	34	32	20	13	223
60 lat i więcej	36	22	31	10	337
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	21	36	31	12	629
Miasto	40	22	27	11	871
<u>Wielkość miasta</u>					
Do 20 tys.	29	27	30	14	179
21-100	33	24	31	12	254
101-500	41	21	26	11	252
501 tys. i więcej mieszkańców	59	14	19	7	186
<u>Region</u>					
Środkowy (Warszawa)	32	25	23	20	262
Północno-wschodni (Białystok)	27	32	25	16	120
Północny (Gdańsk)	41	21	25	13	143
Południowy (Katowice)	38	23	31	8	257
Południowo-wschodni (Kraków)	27	32	32	9	244
Środkowowschodni (Lublin)	15	39	26	20	103
Środkowozachodni (Poznań)	34	27	34	5	195
Południowo-zachodni (Wrocław)	35	29	28	7	176
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	23	33	33	11	625
Zasadnicze zawodowe	26	31	28	14	372
Średnie	42	20	27	12	396
Wyższe	71	11	11	6	105
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>					
Inteligencja, kadra kierownicza	64	17	12	7	83
Pozostali umysłowi	48	14	26	11	307
Pracownicy handlu i usług	23	32	33	11	102
Robotnicy wykwalifikowani	31	28	27	14	383
Robotnicy niewykwalifikowani	25	30	36	8	241
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	23	30	39	8	64
Rolnicy	13	44	26	16	257
Prywatni przedsiębiorcy	50	20	27	4	56
<u>Dochody osobiste respondenta</u>					
Do 450 tys.zł	15	40	29	16	91
451-700	20	34	36	9	359
701-950	29	26	32	12	274
951-1200	26	27	32	15	285
1201-1450	40	32	18	10	185
1451-1700	46	13	22	19	101
1701-1950	47	21	24	7	70
1951-2200	56	15	24	5	59
Powyżej 2200 tys.zł	71	16	7	5	73
<u>Ocena warunków materialnych</u>					
Złe	17	34	35	13	557
Średnie	36	25	28	12	762
Dobre	62	18	14	6	180
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
NSZZ "Solidarność"	43	30	22	5	147
Skupionych w OPZZ	29	33	24	13	82
Innych	40	24	29	7	42
Nie należący do żadnych	31	27	29	13	1219
<u>Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju</u>					
Dobry	53	15	23	9	569
Zły	16	45	30	9	555
Trudno powiedzieć	24	22	35	19	375